

Nr 5.

Av herrar **Molin** i Aspa och **Billqvist**, *angående biljettpriset vid folkskolebarns m. fl. studie- och ferieresor å statens järnvägar.*

Från och med år 1911 har riksdagen på av Kungl. Maj:t gjord framställning under riksstatens åttonde huvudtitel uppfört ett ordinarie förslagsanslag för att möjliggöra folkskolebarnens ferie- och studieresor till olika delar av landet. Alla måste erkänna, att detta är ett steg i rätt riktning, då barnen genom dessa resor i verkliga livet lära känna sitt eget lands natur och folk. Ingen torde numera med fog ha något att invända mot dessa högst viktiga utfärder för barnen, då dessa genom åskådning och direkta iakttagelser bli i tillfälle att förtydliga de begrepp, de under den teoretiska undervisningen grundlagt.

I överensstämmelse med dessa principer och för att bereda möjlighet för dessa barn, som i många fall utgå från fattiga hem, fann Kungl. Maj:t för gott att den 15 december 1911 utfärda en stadga med avseende å folkskolebarns och deras ledares resor, i vilken bestämdes »att järnvägsstyrelsen hade att på rekvisition av vederbörande skolmyndighet mot en avgift tills vidare av 5 öre per person och zon låta tillhandahålla folkskolebarn biljetter till färd å statens järnvägar i tredje klassens vagn, dels vid s. k. feriebarns ferieresor, dels ock vid s. k. studieresor under lärares (respektive lärarinnas) ledning, då resgrupp utgjordes av minst 10 personer; att vid resgrupp å 10 personer enahanda prisnedsättning finge tillgodonjutas av en lärare (respektive lärarinna); dock att, därest gruppen bestode av barn från olika skolor eller av både gossar och flickor, två ledare, i senare fallet en manlig och en kvinnlig, finge äga åtnjuta samma nedsättning; att i händelse resgrupp utgjordes av flera än 10 personer, det ankomme på järnvägsstyrelsen att bestämma det antal lärare (respektive lärarinnor), som mot erläggande av den nedsatta biljettavgiften finge åtfölja resgrupp; att biljetter till nedsatt

pris icke utan stadgad tilläggsavgift finge gälla för resa med snälltåg; att vid studieresor uppehållsbiljetter finge kostnadsfritt utlämnas till gruppdeltagare och ledare; samt att av omförmälda anslag finge tillgodoräknas statens järnvägar endast det belopp, som motsvarade skillnaden mellan de avgifter, som enligt allmänna taxan skolat utgå för ifrågavarande resor och uppehåll samt de för resorna verkligen erlagda avgifterna.»

Denna nedsättning gällde för elever vid småskola, egentlig folkskola, mindre folkskola, seminariums övningsskola, lappkateketskola (numera nomadskola) folkskolans högre avdelning, fortsättningsskola, högre folkskola, dövstumsskola och Stockholms stads uppfostringsanstalt för gossar vid Skrubba. — Från och med 1915 erhöll anslaget på Kungl. Maj:ts förslag den förändrade benämningen: »Understödande av folkskolebarns ferie- och studieresor», och anslaget höjdes från och med år 1918 till 70,000 kronor från 30,000 kronor.

I statsverkspropositionen till 1921 års riksdag föreslog emellertid Kungl. Maj:t att höja anslaget till 250,000 kronor och departementchefen meddelade, att järnvägsstyrelsen utfärdat skärpta föreskrifter för ifrågavarande resor och såsom sin mening uttalat att ferieresorna på grund av dessa föreskrifter antagligen komme att minska, och slutligen föreslogs i propositionen en höjning av skolbarnens avgift från 5 öre till 10 öre person och zon, vilket också blev riksdagens beslut.

De skäl, som legat till grund för detta av riksdagen 1921 fattade beslut om 100 procents förhöjning av folkskolebarnens studie- och ferieresor, torde ej längre föreligga, då den allmänna prisnedsättningen även nått statens järnvägar, i det ju betydliga nedsättningar å såväl personbiljetter som fraktgods måst företagas från och med den 1 januari 1922.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 1 år 1922 under åttonde huvudtiteln begär Kungl. Maj:t till understödande av ferieresor ett förslagsanslag på ordinarie stat med 125,000 kronor. Och vidare att ferieresorna icke skola bestämmas med ett visst belopp för person och zon utan utgå med 25 procent av den för vuxen person utgående avgiften enligt allmänna taxan.

Då emellertid denna beräkning av 25 procent å allmänna biljettpriiset å tredje klass järnväg för folkskolebarnen kommer att ligga betydligt över priset, beräknat efter 5 öre person och zon, ha vi alldeles klart för oss, att om detta förslag av riksdagen godkännes, kommer en hel del ferieresor att till stor skada för dem det gäller helt inställas. Och det kan även starkt ifrågasättas om det är lyckligt och klokt att låta dessa fördyringsåtgärder gå ut över våra skolbarn i tider av nöd och arbetslöshet.

Kungl. Maj:t har ansett, att studieresorna under dessa depressions-tider helt böra inställas. En dylik åtgärd kunna vi ej finna lämplig. De

utgifter, dessa resor förorsaka statskassan, äro ej så stora att de verka avskräckande ens i en så ekonomiskt svår tid som den närvarande, och ändamålet med dessa resor är så pass behjärtansvärt att det motsvarar uppoffringen.

På grund av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 1 under åttonde huvudtiteln att folk- och fortsättningsskolebarn och deras ledare under sina s. k. studie- och ferieresor å statens järnvägar erhålla nedsättning å biljettpriset i enlighet med Kungl. Maj:ts nådiga stadga av den 15 december 1911 att gälla från och med år 1923; samt

att i händelse motionen bifalles, anslagets belopp av utskottet beräknas.

Stockholm den 16 januari 1922.

Carl A. Molin.

J. W. Billqvist.